

Steeds meer kinderen krijgen ziekte diabetes 1

Zeshonderd kinderen krijgen elk jaar diabetes type 1. Niet alleen het aantal kinderen dat de dodelijke auto-immuunziekte krijgt stijgt: de kinderen zijn ook steeds jonger. Waar vroeger de traditionele piek in de puberleeftijd zat, is 10 procent van de kinderen die de ongeneeslijke ziekte krijgt nu onder de zes jaar.

Angelique Rondhuis

Deventer

„Was er maar een spotje: plast je zindelijk kind weer in bed: doe een diabetestest”, verzucht de Deventer kinderarts Jet Stokvis van Diabeter Oost. Het gespecialiseerde centrum begeleidt zo'n 400 kinderen en ondertussen ook volwassenen in Oost-Nederland.

„Teveel artsen reageren nog bij een ziek kind: plast het? Drinkt het? Zie het dan nog maar even aan”, vult collega Henk Jan Aanstoot aan. „Huisartsen denken nog te vaak dat diabetes bij zulke jonge kinderen niet voorkomt. Terwijl we ze al zien vanaf een half jaar. En kindjes van een jaar of twee drogen heel erg snel uit.”

Dodelijk

Type 1 is nog steeds dodelijk, al denken de meeste mensen dat het allemaal wel meevalt, zien de mensen van de Diabeter. „We hebben nog steeds geen genezing, geen oplossing en geen screening. Het aantal kinderen groeit exponentieel met 3 tot 5 procent per jaar. Ondanks veel onderzoek weten we nog niet hoe dat komt dat de patiënten steeds jonger zijn.”

rij
st?
t",
n.
lat
en
en
an
rg

n-
le-
en
og
os-
tal
et 3
eel
oed
eds

▲ Lynn en Pien rekenen wat af met alles wat ze eten op een dag. Door hun diabetes moeten ze precies weten wat ze binnen krijgen. Gelukkig hebben de hartsvriendinnen elkaar. FOTO ZUTPHENS PERSBUREAU

Lynn en Pien leven in schaduw van diabetes

Ze zijn hartsvriendinnen. Lynn en Pien. Beiden twaalf jaar. Beiden hebben diabetes type 1. **Ze rekenen zich de dag door en delen de smart.**

Angelique Rondhuis
Zutphen/Deventer

Lynn was de eerste die haar gezelschap hield toen Pien in het ziekenhuis lag. Dood- en doodziek. Ze was ook de enige die het precies begreep. Lynn heeft sinds haar derde diabetes type 1. Pien sinds een half jaar. Samen lagen ze in Pien's ziekenhuisbed, totdat Pien weer sterk genoeg was om op te staan.

Beide meiden zijn net naar de middelbare school, de Vrijeschool in Zutphen. Ze rekenen zich door de dag heen, met alle koolhydraten die in eten zitten en hun lichaam uit balans brengen. Ze moeten wel, want anders schommelt hun suiker zo dat ze of flauw worden, of veel te druk.

Ze moeten insuline nemen bij schommelingen en als ze eten. Op de basisschool hielp hun juf hen. „Ze ze: doe mij maar een rolletje dextro in de lade. Had ik het wel bij me, maar was het al op”, lacht Pien.

Hulp

Pien Bijl en Lynn Lukassen worden geholpen door kinderartsen, diabetesverpleegkundigen en diëtisten van de Diabeter in Deventer. Lynn weet niet beter, ze was drie toen bleek dat ze diabetes had. Pien leert steeds meer. „Maar ik wist al heel veel. Lynn logeert ook wel eens bij ons.” Pien's moeder Brigiet blikt naar

Lynns vader Marcel. „De eerste keer dat Lynn kwam, heeft hij hier wel een uur uitleg gegeven. Wat wisten wij nou?” Lynns zus, maar ook haar vader, hebben ook diabetes. Maar Lynn had het eerder. „Je hebt een verhoogde kans. Maar het is niet erfelijk.”

Besmettelijk

Het was wel het eerste wat Lynns moeder uitriep nadat duidelijk werd dat Pien al een jaar kwakkelend en doodziek in het ziekenhuis, ook diabetes had. „Is het besmettelijk ofzo?” Waar de leek suikerziekte tegenwoordig afdoet als een overkomelijk kwaaltje, beheerst diabetes het leven van de meiden en de families.

„We piepen”, zeggen de meiden, met een blik naar de sensor onder hun kleding. „Zelf horen we het soms niet, dan zeggen we het tegen elkaar. Dan gaat het alarm af dat onze waardes niet goed zijn.” Als hun sensor verkeerde waardes meet, gaat het alarm af. Elke drie dagen leggen ze bij zichzelf een nieuw infuus aan. De meiden delen de smart. „Soms zijn mijn waardes niet goed en moet ik even wachten met fietsen. Lynn begrijpt dat altijd. Andere meiden zeggen soms: schiet eens op.”

Stiekem snaaien, zoals elke rechtgeaarde brugklasser? Lynn blikt met een schuin oog naar haar vader. Pien lacht. „Natuurlijk doen ze dat”, geeft Brigiet

maar het antwoord. „Ik ga toch echt niet die pomp bekijken hoe vaak die gebruikt is. Als ze hem maar gebruiken.”

Ze pakken de etenswaren die Pien's moeder op tafel heeft gezet. Grootverpakkingen Dextro. „Viessss”, vinden ze allebei. Voor hen is het druivensuikersnoepje een noodzaak, als ze te weinig bloedsuiker hebben. „Ik heb een lijstje naast de afzuigkap hangen”, zegt Brigiet. „Met koolhydraten. Sommige dingen doe je maar een keer fout: de onbereide waardes van rijst zijn bijvoorbeeld heel anders dan die van de 'bereide' waardes.”

Met vallen en opstaan gaan de meiden met hun ziekte om. „We bellen ook wel naar de Diabeter. Dat kan dagelijks. Soms weet je het gewoon niet meer. Zijn de waardes goed als ze gaan slapen en veel te laag als ze wakker worden”, blikt Brigiet op Pien. Waarop Lynn inhaakt: „Of te hoog. Ik had zo vanochtend. Dat klopt helemaal niet.”

Of het voordelen heeft, dat ze diabetes hebben? Als je het aan hun ouders vraagt, is dat antwoord helder: er is weinig spontaans meer aan eten en er zijn altijd de zorgen. De meiden zien wel een lichtpuntje. „We hebben een pasje op school. Mag je soms eerder weg bij de gym.” Dat moet dan wel door de diabetes komen: dat ze moeten eten, of moeten prikken. Dat dan weer wel.